

Greitt uppsett

Almannastovan hevur fyrri fyrstu ferð givið út ársfrágreiðing, sum lýsir virksemd hjá Almanna-stovuni.

Í hesi frágreiðing eru nógvar hentar upplýsingar um sosial viðurskipti í Føroyum. Har eru hagtöl yvir, hvussu nógv er latið í teimum ymsku veitingum seinastu árin. Greitt verður frá orsøkunum til broytingar og frá teimum ymsu lóg-unum, hvussu ein ber seg at vit at sokja um veit-ingar o.s.v.

Flest gomul á bygd

Í smæstu kommunum búgva lutfalsliga flest fólkapensionistar. Hetta vísir eitt yvirtil, ið Almannaastovan kunnger í ársfrágreiðing síni.

Tað er ikki nakað nýtt, at tey flestu, seta búgva á teimum størri pláss-unum, har arbeiðspláss-ini eru, og at ungdomurin leitar hagar, útbúgving-arstovnar og lærupláss eru.

Tøluni fyrri smábýgd-irnar eru sera smá, og tí kann stór broyting henda, um bara eitt fólk flytir til ella frá.

Uppgerðin er frá 31. desember 1990. Við Gjógv búðu lutfalsliga flest pensionistar. Fólka-talið í kommununi var tá 62, pensionistarir vóru 25. Tað vil siga, at 40% av fólkatálinum var pen-sionistar. Næst aftaná Gjár kommunu kom Svinoyar kommuna, síðan Svinoyar kommuna, Saksunar kommuna og Mikladals kommuna.

Minsta talið av pensio-nistum var í Hvanna-sunds kommunu og í Argja kommunu. Bara 5%. Harnæst kom Viðar-eiðis kommunu og síðan Sunda kommunu, Hós-víkar kommunu, Kolla-fjarðar kommunu og Tórshavnar kommunu. Í Havn vóru bara 8% pensionistar. 1311 fólk av samlaða fólkatáli-num, ið var 14.688.

Roknað eftir sýslunum búðu flestu pensionist-arnir í Suðuroynni og í Vágum.

randi

Hittast aftur í dag

Fekfeløgini hjá fastlöntum ganga ikki við góðum við til at fara nið-ur í løn, sum landsstýrið hevur skotið upp. Atli Dam, løgmaður, heldur hetta vera betri loysn enn at siga fleiri fólk upp. Almennu lønarútreiðslurnar skulu 22 mió. krónur niður í ár

Landsstýrið og umboðini fyrri fakfeløgini, sum lands-stýrið hevur sáttmála við, hava avtalað nýggjan fund í dag. Fundurin er um lønar-viðurskiptini hjá alment löntum.

Sáttmálarnir hjá feløgum-um eru allir í gildi, men hjá teimum flestu gekk lønar-avtalan út 1. juni, og tað er hana, samráðast skal um.

Landsstýrið hevur onga ætlan um at broyta sáttmál-arnar, og tað hevði verið skeivt at lagt uppí og oyði-lagt vunnin rættindi hjá fak-lfeløgum, sigur Atli Dam, løgmaður.

Hann heldur, tað má vera frægari hjá alment löntum, at lønartalan verður lækk-að 2-2,5%, enn at fleiri skulu sigast upp. Uppskotið hjá landsstýrinum er at lækka lønirnar bara fyrri teir mánaðarnar, ið eftir eru av árinum. Frá 1. januar skal alt verður aftur sum nú, er útspælið hjá landsstýrinum, sigur Atli Dam.

Hartvig Hansen, formað-ur í Starvsmannafelagnum, er talsmaður hjá fakfeløg-unum, ið hava sáttmála við landsstýrið. Feløgini vilja ikki hoyra um, at lønin skal skerast niður. Sigur lands-stýrið, at lønirnar skulu 2,5% niður, svara feløgini aftur við lønarkravi um 2,5% í lønarhækkan.

Eitt uppskoti hjá lands-stýrinum er at senda øll alment lönt heim eina viku við ongari løn

Hartvig Hansen heldur lítið vera at halda fund um við landsstýrið nú. Verða lønirnar settar niður ímóti viljanum hjá feløgum, verða óivað onkur tiltøk, ventar hann.

Løgmaður sigur, at landsstýrið ikki heldur so fast um uppskotið at lækka lønirnar. Tað var bara fyrsta útspælið í samráðingunum við feløgini. Aðrir møgu-leikar eru eisini, t.d. at øll halda fri eina viku eyka við ongari løn. Tað gevur landskassanum á leið tað

sama.

Atli Dam leggur ikki í at siga, hvat landsstýrið fer at siga við feløgini, um tey kveistra uppskotið um løn-arniðurskurð til viks. Landsstýrið kunnger ikki sín næsta leik fyrr enn á fundinum í dag, sigur hann. Landsstýrið hevur sett 14 dagar av til at finna eina loysn á málinum.

Hartvig Hansen hevur áður sagt, at feløgini eru til reiðar at finna mátar at spara pengarnar. Lands-stýrið hevur ikki fingið at

vita frá feløgum, hvørji uppskot tey hava. Men tey koma kanska fram á fund-inum í dag, vónar Atli Dam.

randi

Einkjur arbeiða

Einasta veitingin ið minka av sær sjálvum hjá Almannaastovnunni, er einkjupensjónin.

Orsøkin er fyrst og fremst, at flestu teirra, sum nú gerast einkjur eru í vinnu og tí ikki fáa pensjón. Og tær eldru fækkast.

Í 1988 fingur 207 einkjur í Føroyum einkjupensjón, í 1989 102 einkjur, í 1990 86, og í fjór vóru bara 40 einkjur, sum fingur pen-sjón.

Í 1980/81 vórðu út-goldnar 4,3 mió. krónur í einkjupensjón, í fjór 11,7 mió. krónur. Her skal havast í huga, at einkju-pensjónin er hækkað síðan 1980.

Mest til gomul

Ein útrokning hjá Al-mannaastovnunni vísir, at útreiðslurnar, ið nærum bert eru til tiltøk, ætlað teimum eldru, eru 45% av teimum samlaðu milliónunum, ið fara til sosialmál. Tað er fólka-pensjón, ellis- og røktar-heim, heimhjálp, sam-sýning fyrri at ansa eldri, brennistuðul og hjálv-ingarstuðul.

Til samanberingar kann nevast, at útreiðs-lurnar til tiltøk, ætlað børnum, vóru umleið 14% av milliónunum til sosialmál. Her er talt við, hvat dagstovnar, dag-røkt, vanlig barnafor-sorg, einkjubarnastyrkur og forskotsrindað barna-gjald hava kostað.

Útreiðslurnar til tiltøk fyrri brekað fólk, avlam-ispensjón, forsgar-stovnar, Andveikra-vernd, føroyingar á stovni í Danmark, næm-ingaheim o.a. talda 20% av sosialútreiðslunum. Herav stendur And-veikraverndin fyrri 42%. Hesi tøl eru fyrri 1990.

randi

Hørð spreinging

Sosialurin
– altíð á
blettinum!

Fyrrapartin mikudagin vóru teir óhepnir við eini spreinging í útstykingini á Boðaneshamrinum í Havn.

Steinar slongdust langt burtur og raktu onkrar bilar. Mansskaði var eingin. Hetta var beint utanfyri posthúsið í fyrrverandi Idé-húsinum, men húsið fekk ongan skaða, sigur politiið.

Arbeidseftirlitið kannaði í gjár orsøkina til ta ov hørðu spreinginina. Kann-að verður, um ov hart varð lótt, ov illa varð lagt útyvir ella um hetta var eitt av óhappunum, ið av og á henda, og sum torfór eru at verja seg ímóti.

randi

Fundur fyri menn

Leygardagin 13. juni 1992, kl. 14.00
verður fundur fyri menn á

Hotel Hafnia

Evni: Hvørja skyldu (uppgávu) sigur Bíblían mannin at hava.

Kostnaður: kr. 100,00.

Boðið frá luttøku á tlf. 15978 ella 10109 skjótast gjørligt og í seinasta lagi friggja-dagin 12. juni.

Vegna fyrireikararnar
Svein Askildsen

Kvinnuhúsið

Ráðgevingin hjá Kvinnuhúsinum er opin hvønn hósdeg frá kl. 19.00–21.00, inngongd hjá KFUM, undir Pisuvarða 2, ella á tlf. 17200.

Kvinnuhúsið er opið gerandisdagar frá kl. 15.30–17.30. Telefonin, 17200, svarar hvønn dag frá kl. 15.30–7.00 á morgni.